



Status Genoptræning Ishøj og Kontinensklinikken 2024

I dette notat gives en status på Genoptræning Ishøj og Kontinensklinikken indsatser i 2024. I notatet beskrives følgende:

- Året der er gået
- Udvikling i antal henvendelser og forløb
- Udviklingen indenfor vederlagsfri fysioterapi
- Aldersfordeling blandt borgerne
- Genoptræning Ishøjs tilbud og ydelser til borgerne
- Brobygningsindsatser
- Kontinensklinikken
- Perspektivering

Året der er gået

Hovedparten af Genoptræning Ishøjs arbejde er genoptræning af borgere efter en hospitalsindlæggelse (Sundhedslovens §140). Terapeuterne varetager også genoptræning af borgere med et funktionstab forårsaget af sygdom uden relation til en indlæggelse (Servicelovens §86.1). Dertil kommer vedligeholdende træning (Servicelovens §86.2) samt vederlagsfri fysioterapi (Sundhedslovens §140a). Desuden varetager terapeuterne den træning, der er en del af forløbsprogrammerne, der har mere forebyggende karakter (Sundhedslovens §119).

Opkvalificering og højt fagligt niveau

I Genoptræning Ishøj har der i 2024 været fokus på opkvalificering af medarbejdere, der skal være med til at sikre, at retningslinjerne fra Sundhedsstyrelsen omkring varetagelse af avanceret genoptræning til borgerne overholdes. Dette er tilfældet, og generelt har terapeuterne i Genoptræning Ishøj et højt fagligt niveau på alle de diagnoseområder, som genoptræningen dækker (jf. BDO-tilsyn den 3. december 2024).

Samarbejde med Ishøj Jobcenter

I 2024 er samarbejdet med Ishøj Jobcenter blevet udbygget, og antallet af henviste borgere fra Jobcentret er øget markant. Det er en fast gruppe af terapeuter, der samarbejder med borgerne fra Jobcentret. Samarbejdet er meningsfuldt både for borgere og medarbejdere, og der har i 2024 været fokus på at etablere arbejdsgange ift. henvisninger, opfølgninger og funktionsevnevurderinger.

Udvikling i henvendelser og ydelser

Der har i 2024 været en mindre stigning i antal henvendelser og forløb i Genoptræning Ishøj. Der ses en stor stigning i antallet af henvendelser og forløb efter Servicelovens §86.1, hvilket er en konsekvens af samarbejdet med Jobcenteret, der startede i 2023 og blev udbygget i 2024.

Antallet af borgere, der henvises til vederlagsfri fysioterapi, er nogenlunde stabilt, mens der er et øget antal ydelser til borgergruppen. Dette tilskrives blandt andet at borgerne har et generelt lavere funktionsniveau, og flere borgere er i stor risiko for yderligere faldende funktionsniveau.

Udvikling af samarbejde med foreninger og frivillige til selvtræningshold

I 2024 har der været fokus på strukturering af de træningstilbud, der udbydes af foreninger og netværk, koordineres af frivillige og afvikles i Genoptræningens lokaler. Der er blandt andet udarbejdet samarbejdsaftaler og projektbeskrivelser for selvtræningshold mm.



Der er ligeledes påbegyndt indsamling af data, så det er muligt at følge udviklingen i, hvor mange borgere der træner i genoptræningslokaler via selvtræningsholdene.

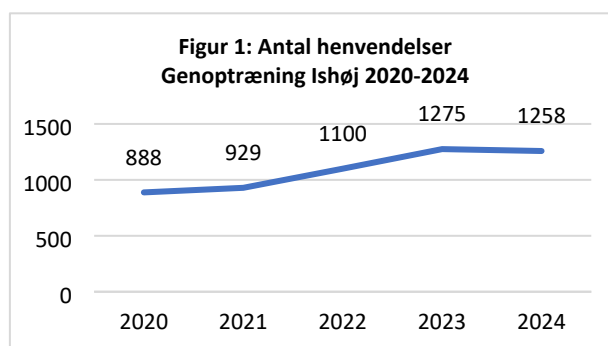
Udvikling i antal henvendelser og forløb

I 2024 har der været et mindre og ubetydeligt fald i antallet af henvendelser i forhold til 2023. Dette er en stagnation i forhold til de foregående år, hvor den årlige stigning i henvendelser har været på cirka 10%.

En andel af henvendelserne til Genoptræning Ishøj udmønter sig ikke i modtagelse af et genoptræningsforløb for borgeren. Dette skyldes at nogle borgere ikke har brug for genoptræning, når de kontaktes efter udskrivelse, eller at nogle borgere genindlægges og herefter udskrives med en ny genoptræningsplan. Andre borgere er bortrejst og opholder sig i den forbindelse længerevarende i udlandet. Desuden er der enkelte borgere, som det ikke lykkes at få kontakt til trods forsøg på kontakt både telefonisk og per brev.

Tabel 1: Antal henvendelser i Genoptræning Ishøj 2022-2024

Sagstype	2022	2023	2024
Forløbsprogram SUL § 119		103	68
Genoptræning SEL § 86.1	113	207	271
Genoptræning SUL § 140	916	925	911
Vederlagsfri fysioterapi SUL § 140a		15	4
Vedligeholdstræning SEL § 86.2	1	25	4
Total	1.100	1.275	1.258



Der er ikke altid overensstemmelse mellem antal henvendelser og antal nye forløb indenfor de forskellige lovgivninger. Dette ses i tabel 1 og tabel 2, der viser henholdsvis antal henvendelser og antal forløb. Det skyldes dels, at der ikke nødvendigvis oprettes en ny henvendelse, når en borger overgår fra fx genoptræning efter Sundhedslovens §140 til vedligeholdelsestræning eller til vederlagsfri fysioterapi, da borgeren allerede er i gang med træning. Derfor bliver antallet af forløb på disse områder større end henvendelserne.

Den største forskel mellem henvendelser og forløb ses indenfor Sundhedslovens §119, jf. tabel 2. Dette skyldes at arbejdsgangen for dette område først er blevet udarbejdet i midten af 2024. Der ønskes et mere samlet billede af borgernes ydelser og forløb, da der er et stort samarbejde mellem de to områder, hvorfor borgernes ydelser går på tværs.

Det høje antal henvendelser på træning efter Servicelovens §86.1 er fordelt på almindelige henvisninger, som genoptræningen har modtaget i flere år, samt henvendelser fra jobcentret. Der er sket en meget stor stigning i både henvendelser og forløb, der leveres som ydelser for Jobcenteret.

Endvidere ses en stigning i antal nye forløb efter Sundhedslovens §140 (genoptræningsplaner efter hospitalskontakt), hvor der har været en stigning på 125 borgere fra 2023 til 2024. De foregående år har der ligeledes været stigninger på dette område, men denne stigning er større end vanligt. På trods af stigningen er der ikke ventelister på nuværende tidspunkt.

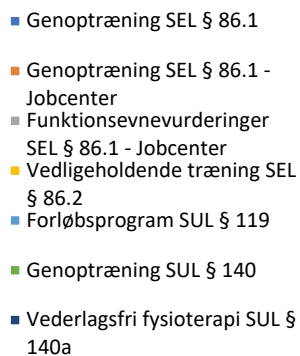


Tabel 2:

Udvikling i antal nye forløb i Genoptræning Ishøj 2022-2024

Ydelses forløb paragraf	2022	2023	2024
Genoptræning SEL § 86.1	66	155	79
Genoptræning SEL § 86.1 - Jobcenter	-	-	106
Funktionsevnevurderinger SEL § 86.1 - Jobcenter	-	-	43
Vedligeholdende træning SEL § 86.2	41	32	31
Forløbsprogram SUL § 119	88	113	106
Genoptræning SUL § 140	718	733	858
Vederlagsfri fysioterapi SUL § 140a	6	28	12
Total	919	1.081	1.235

Figur 2: Nye forløb Genoptræning Ishøj 2024



Samarbejde med Ishøj Jobcenter

Samarbejdet mellem Genoptræningen og Jobcenteret er positivt, meningsfuldt og til gavn for borgerne idet der er et godt internt samarbejde og terapeuterne ofte har kendskab til borgerne i forvejen fra et tidligere genoptræningsforløb.

Målgruppen for samarbejdet er borgere, der er sygemeldte, i ressourceforløb eller langtidsledige. Borgerne kan eksempelvis have behov for redskaber til håndtering af kroniske smerter i en mere aktiv hverdag eller behov for hjælp til at få introduceret fysisk aktivitet i hverdagen. Træningen har til formål at give borgerne redskaber til at komme tættere på arbejdsmarkedet, inspirere borgerne til at arbejde videre med deres udfordringer på egen hånd og give borgerne et nuanceret billede af sundhed og bevægelse.

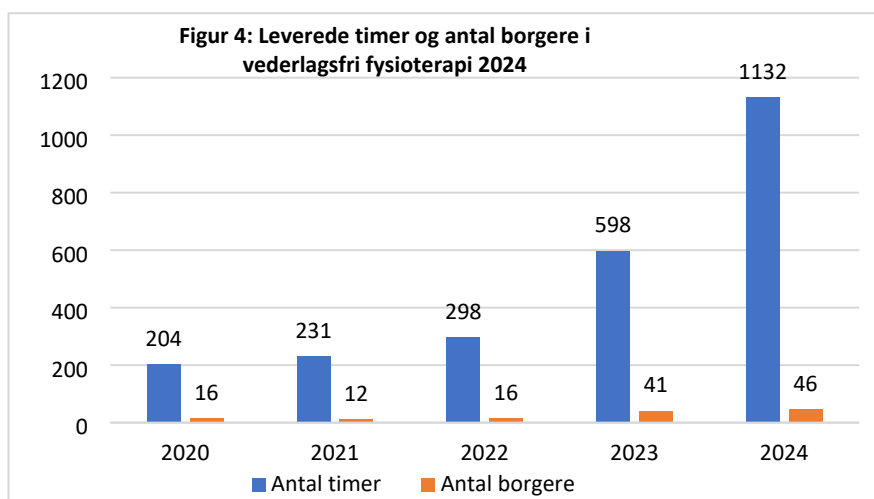
Udover holdtræningen foretager Genoptræningen også funktionsevnevurderinger for Jobcenteret, som sagsbehandlerne kan bruge til at vurdere borgerne færdigheder til at håndtere deres hverdag.

Udvikling indenfor vederlagsfri fysioterapi

I 2024 har 46 borgere modtaget vederlagsfri fysioterapi i Genoptræning Ishøj. De fleste borgere træner en gang om ugen, mens borgere med lavt funktionsniveau træner to gange ugentligt. Træningen foregår kun på hold. I 2024 har der været tre hold i træningssalene samt to bassinhold i Ishøj Svømmehal. Alle hold er med borgere med forskellige diagnoser med behov for vederlagsfri fysioterapi.

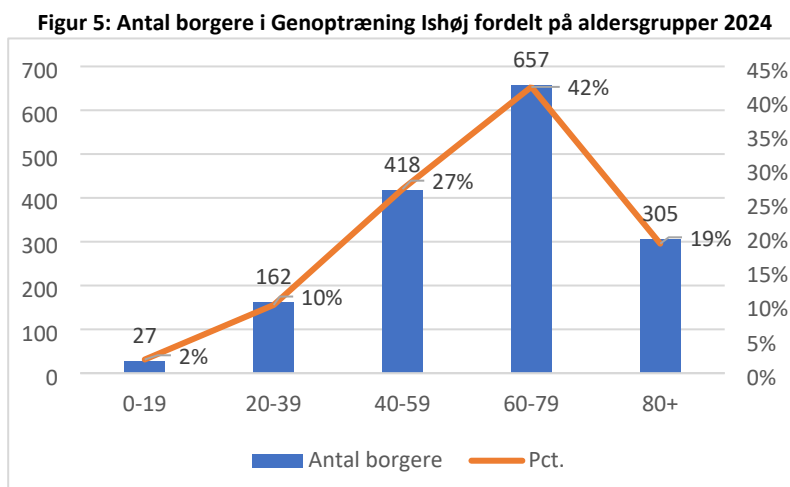
Henvisningen til vederlagsfri fysioterapi på hold varer et år og skal derefter revurderes. Hver borger træner i gennemsnit 30 timer om året. Som det ses af grafen i figur 4, er der sket en væsentlig stigning i leverede timer til vederlagsfri i 2024 set i forhold til 2023. Dette skyldes dels at nogle borgerne har behov for mere træning, og dels at Genoptræningen i efteråret 2023 overtog træningen af en del borgere på det vederlagsfrie område fra klinikkerne i Ishøj. Stigningen i antallet af borgere slår først fuldt igennem på antallet af leverede timer i 2024, hvor borgerne har trænet i 12 måneder fremfor 2-3 måneder i 2023. Det forventes at det vederlagsfrie område har fundet et stabilt leje i 2024.

I 2024 er der opstartet 12 nye borgere i vederlagsfri fysioterapi, hvilket ofte er borgere, der har haft et genoptræningsforløb hos Genoptræning Ishøj og ønsker at fortsætte deres vederlagsfri træning dér efterfølgende. Tilsvarende er der borgere, der afslutter deres vederlagsfri træning. Dette kan skyldes at de selv kan vedligeholde deres funktionsniveau eller ikke længere kan klare træningen grundet funktionsfald.



Aldersfordeling blandt borgerne

Som noget nyt ses i figur 5 Genoptræning Ishøjs borgere fordelt på aldersgrupper. Den demografiske udvikling anslår, at der i fremtiden vil være en mærkbar stigning i antallet af ældre, og det forventes derfor, at der også vil være en stigning i de ældres behov for ydelser fremover, herunder bl.a. genoptræning. Data findes kun for 2024, og det er derfor ikke muligt at se tilbage, men udviklingen vil blive fulgt fremadrettet.



Genoptræning Ishøjs tilbud og ydelser til borgerne

Indledende samtale

Alle borgere, der er berettiget til et genoptræningsforløb, opstarter deres genoptræningsforløb med en indledende samtale. Her afklares borgerens udfordringer i hverdagen, og der sættes mål for forløbet. Genoptræningen tilrettelægges, så der er fokus på, at borgeren når sit mål. Ved opstarten planlægges genoptræningsforløbet, og det aftales om forløbet skal bestå af holdtræning, individuel træning, hjemmetræning, ergoterapi og/eller fysioterapi.

Holdtræning

Størstedelen af borgerne får tildelt et forløb på hold. Holdene er som oftest opdelt i diagnoseområder. Fordelen ved holdtræning er dels at flere borgere kan genoptrænes på samme tid, og dels at borgerne på et hold kan drage erfaringer fra hinandens forløb og lære af hinanden. Sammenholdet på holdene har positiv

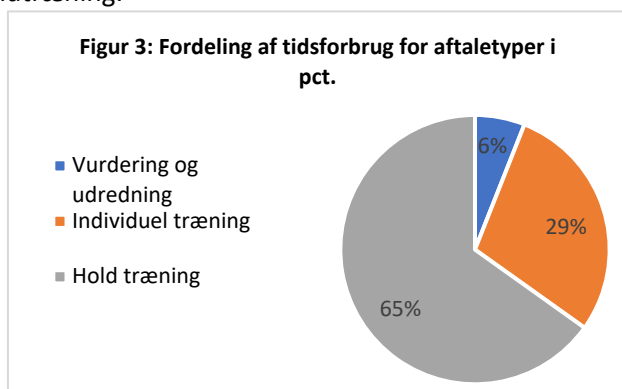


betydning for borgernes forløb. Holdtræningen kan foregå i Genoptræningens træningssale, udendørs eller i Ishøj Svømmehal. Der er 6-10 deltagere på holdene, og der er altid tilknyttet to terapeuter per hold.

Individuel træning

De borgere, der ikke kan indgå på et hold tilbydes individuel genoptræning. Som hovedregel foregår genoptræningen i træningssalene i Brohuset, men det kan også foregå i borgers eget hjem. Dette kan være, hvis borgeren funktionsmæssigt er for dårlig til at blive transporteret til Brohuset, hvis det er mere relevant at træne funktioner i borgerens eget hjem og/eller nærmiljø, eller hvis borgerens genoptræningsbehov gør det nødvendigt, at træningen foregår i borgerens eget hjem.

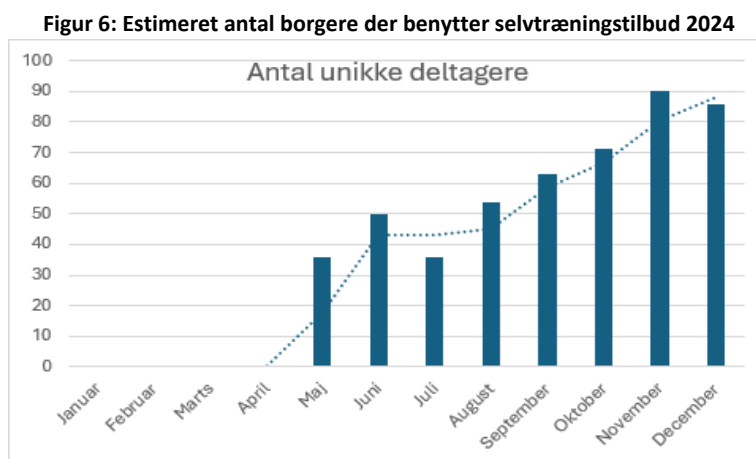
I figur 3 nedenfor ses fordelingen af terapeuternes tidsforbrug fordelt mellem vurdering og udredning, individuel træning samt holdtræning.



Brobygningsindsatser

Genoptræning Ishøj har gennem flere år haft fokus på brobygning mellem den kommunale genoptræning og tilbud i civilsamfundet. Dette fokus er blevet intensiveret efter vedtagelsen af strategierne på voksenalvelfærdsområderne i 2024. Genoptræning Ishøj arbejder både under og ved afslutning af genoptræningen med at bygge bro til aktiviteter, der har fokus på fællesskaber, bevægelse og træning.

Det estimeres, at der på nuværende tidspunkt er cirka 100 borgere, der benytter sig af selvtræning i genoptræningens lokaler i Brohuset. Borgerne har mulighed for at træne to gange ugentligt. Det estimeres, at hovedparten af de borgere der træner, ikke har ressourcerne og forudsætninger til at opsøge og benytte et andet træningstilbud på nuværende tidspunkt.





Brobygningsarbejdet dækker blandt andet over etableringen af frivilligt drevne selvtræningshold for sårbare borgere, hvor borgerne kan indgå i fællesskaber og vedligeholde eller øge deres fysiske funktionsniveau. Genoptræning Ishøj samarbejder med foreninger og netværk omkring holdene, der har frivillige tovholdere, og samtidig er holdene med til at udnytte genoptræningens faciliteter udenfor kommunal åbningstid.

Nogle af selvtræningsholdene er etableret i samarbejde med patientforeninger for kronikere og er derfor diagnosespecifikke og skal understøtte brobygningen fra forløbsprogrammerne. Andre selvtræningshold er etableret i forlængelse af genoptræningsforløb med henblik på at sikre, at borgerne får etableret robuste træningsvaner, så de efterfølgende finder det meningsfuldt at fortsætte deres træning andet steds. En tredje indsats er 'Træning for kvinder' i Brohuset, som er etableret i samarbejde med Center for Kultur og Fritid samt fire foreninger og netværk. Her får minoritetskvinder med fysiske og/eller psykiske udfordringer, der ikke ellers ville træne, mulighed for at træne under tilpassede rammer og derigennem forbedre deres sundhedstilstand.

For at styrke brobygningen mellem den kommunale genoptræning og andre bevægelsestilbud i Ishøj Kommune, afprøver diabetesholdet i Genoptræning Ishøj p.t. en model, hvor træningen foregår i faciliteter hos foreninger og andre aktører i Ishøj. Dette samarbejde skal forberede borgerne og gøre dem trygge ved at benytte de træningstilbud, der er i Ishøj.

Kontinensklinikken

Kontinensklinikken har siden 2018 været et selvstændigt tilbud under Servicelovens § 86.1 til borgere over 18 år. I Kontinensklinikken bygger på tværfagligt samarbejde mellem en kontinenssygeplejerske fra Sygeplejen og gyn-obs fysioterapeut fra Genoptræningen om udredning og vejledning af borgere.

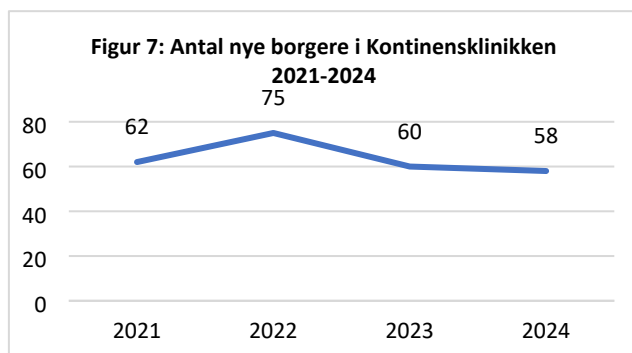
Der tilbydes hjælp til borgere med urin- og/eller afføringsinkontinens, hyppige vandladninger/ vandladningstrang, nedsynkningsgener fra underlivsorganer samt problemer med forstoppelse og diarré. Desuden gives råd og vejledning fx i forbindelse med cancerbehandling, hvor borgerne oplever gener i tarme og underliv. Ved ansøgning om blebevilling eller ændring i blebevilling udredes borgerne i kontinensklinikken.

En del af borgenes gener kan afhjælpes uden behov for blebevilling. I stedet kan borgerne gøre brug af bækkenbundsøvelser samt ændring af vaner og vandladningsteknikker. Mange borgere har desuden behov for medicin eller ændring i medicin, hvilket forgår i et samarbejde med egen læge. Udfordringerne med inkontinens kan være meget begrænsende for borgerne i deres hverdag. I værste fald kan det føre til, at borgerne isolerer sig og oplever ensomhed.

Alle borgere gennemgår en grundig udredning samt råd og vejledning. Borgerne tilbydes altid en bækkenbundsundersøgelse for at vurdere deres knibefunktion og undersøge for evt. sygdomme. Tilbuddet er altid individuelt baseret og et forløb består typisk af 1-4 aftaler.

Antal borgere i Kontinensklinikken

I 2024 har der været et stabilt antal nye borgere i Kontinensklinikken sammenlignet med 2023, jf. figur 7. Borgerne henvises typisk fra egen læge, hjemmeplejepersonale eller træningsterapeuter. Borgerne kan også selv ansøge. Annoncering i lokalavisen Sydkysten skaber opmærksomhed hos borgerne, der får dem til at henvende sig til Kontinensklinikken. Når borgerne henvender sig tidligt i problemstadiet, er med til at forebygge udvikling og forværring af fx inkontinens. Det er en fordel på sigt, da viden og korrekt træning og brug af bækkenbunden i høj grad kan forebygge problemer relateret til underlivet.



Øvrige tiltag i kontinensklinikken

I løbet af 2024 har gyn-obs fysioterapeuten været to gange hos Sundhedsplejens mødregruppe 'Ung mor' for at fortælle om bækkenbunden, bækkenbundsøvelser, udfordringer efter fødsel mv. Det er udbytterigt og meningsfuldt for mødrene og efterspørges.

I 2024 har gyn-obs fysioterapeuten holdt oplæg om sund og aktiv livsstil, med særligt fokus på bækkenbund, udfordringer med underlivet og seksualitet, for kvinder hos en af kvindeforeningerne i Ishøj.

Kommende tiltag fra Kontinensklinikken

- I starten 2025 vil en ny og forbedret ansøgningsformular via Ishøj Kommunes hjemmeside blive tilgængelig, hvilket skal forbedre, optimere og gøre borgernes ansøgningsmuligheder til Kontinensklinikken lettere.
- Der er yderligere efterspørgsel fra kvindeforeninger om oplæg, der kun omhandler bækkenbund og underliv. Derfor arbejdes der på at få etableret et større arrangement om kvindekroppen og bækkenbunden, der skal give minoritetsgrupper større viden om krop og underliv. I relation til dette vil et større arrangement, der kan give viden om bækkenbunden, være relevant at udbyde til alle kvinder i Ishøj Kommune.
- Samarbejdet med Sundhedsplejen og mødregruppen 'Ung Mor' fortsætter og kan udvides til andre mødregrupper, der har behov for viden om bækkenbunden, med henblik på at forebygge problemer senere i livet.

Perspektivering

I 2025 vil der i Genoptræning Ishøj være fokus på udvidelse af samarbejdet med Ishøj Jobcenter, forebyggelse, brobygning, dokumentation og teknologiske løsninger. Derudover vil den nye Ældrelov, og på sigt sundhedsreformen, få betydning for Genoptræningen. Dette skyldes blandt andet arbejdet med borgernære teams og kravet om helhedspleje, der også vil omfatte dele af genoptræningen.

Udvidelse af samarbejde med Ishøj Jobcenter

I 2025 vil der fortsat være et kontinuerligt fokus på behov og ønsker fra Jobcenter Ishøj, som Genoptræning Ishøj kan imødekomme ved at levere træningsydelse, og som kan styrke samarbejdet om at forbedre borgernes arbejdssituation. Primo 2025 er et nyt naturholdstilbud startet op i samarbejde med Ishøj Jobcenter, som varetages af en terapeut, der er blevet uddannet naturterapeut. Naturholdet er målrettet borgere med psykiske udfordringer herunder stress- og angstproblematikker, og som ikke kan indgå i gængse træningstilbud. Træningen foregår i Ishøj Dyrepark og skal forbedre borgernes psykiske trivsel.



Træningen skal give borgerne inspiration til selv at kunne benytte mulighederne i naturen til at finde mental ro.

Faldforebyggelse

Der er i sidste kvartal i 2024 opstartet et faldforebyggelsehold på baggrund af efterspørgsel fra forebyggelseskoordinatorene, der tilbyder forebyggende hjemmebesøg målrettet ældre borgere. Holdet er et forebyggende tilbud, og borgerne kan henvises fra egen læge, terapeuter, forebyggende koordinater, eller borgerne kan selv henvende sig. Holdet er en kombination af træning og undervisning, hvor formålet er at gøre borgerne mere selvhjulpne og bidrage til et aktivt liv. Derudover skal deltagelse mindske risikoen for indlæggelser på baggrund af fald og i den forbindelse behov for genoptræning og pleje. Der skal i 2025 udarbejdes en ansøgningsformular, der lægges på kommunens hjemmeside, så det bliver lettere at ansøge.

Fortsat fokus på brobygning

I Genoptræning Ishøj vil der i 2025 fortsat være fokus på brobygning til foreninger og fællesskaber, der skal bidrage til, at borgerne vedligeholder deres funktionsniveau efter endt genoptræning og giver dem mulighed for at leve et sundt og aktivt liv. Vi ønsker at systematisere og strukturere Genoptræningens arbejde med brobygning i forhold til den enkelte borger. I den forbindelse vil der være fokus på at tænke brobygning endnu mere ind i det daglige arbejde og arbejdsgange, synliggøre tilbud og afsøge mulighederne for at udvikle og tilpasse bevægelsestilbud i samarbejde med fx Center for Kultur og Fritid. Brobygning skal tænkes ind i starten af en borgers genoptræningsforløb, og det skal kontinuerligt være i fokus, så borgerne modnes og motiveres til at deltage i et fællesskab eller træningstilbud efter endt genoptræning.

Fællessprog III

Fælles Sprog III er en dokumentationsmetode, som dele af sundheds- og ældreområdet har skullet benytte siden 2020. Genoptræningen indenfor Sundhedslovens §140 skal overgå til dokumentation via Fællessprog III metoden inden udgangen af 2025. Det betyder bl.a., at dele af genoptræningens dokumentation af borgers funktionsniveau sendes til hospitalet ved indlæggelse af en borger. Ændringen betyder at alle borgere skal flyttes til nye forløb og ydelser ved omlægningen til den nye struktur. Derudover vil den nye Ældrelov få betydning for dokumentationspraksis på sundheds- og ældreområdet, hvorfor dette vil skulle være et fokuspunkt i Genoptræningen i 2025.

Teknologiske løsninger

I Genoptræning Ishøj afsøges mulighederne for implementering af teknologiske løsninger, der kan bidrage til differentiering i borgernes genoptræningsforløb. Der er fokus på at finde brugervenlige løsninger. Der kan dels anvendes teknologiske løsninger, som bidrager til nødvendig monitorering, der kan understøtte opfølgning på og sikre, at borgeren øger sit funktionsniveau. Andre teknologiske løsninger bidrager med viden om, hvordan borgerne kan leve et aktivt liv og har et forebyggende formål.